

[Thestrup.]

sige: vi skal kæmpe, vi skal ofre så og så meget, før vi giver op, men dette synspunkt tror jeg gennem lange, lange tider ikke har haft tilslutning i en større del af den danske befolkning. Jeg forstår rent psykologisk — om De vil historisk — i høj grad dette synspunkt, forstår, at det kan gøres gældende, og forstår, at nu, efter at man i de sidste år har fundet en form for kamp, som var af en anden karakter, og hvorved man mente at opnå resultater og opnåede resultater, kan dette synspunkt gøre sig gældende for mange menneskers bevidsthed på en anden måde, end det kunne tidligere, da disse ting ikke forelå for bevidstheden.“

Jeg kan ikke se rettere, end at denne udtalelse siger, at overfor et tysk angreb skulle modstand ikke ydes, idet kampen var håbløs, og idet befolkningen ikke ønskede at kæmpe, når der ikke var en rimelig udsigt til at slå angrebet tilbage. Efter min opfattelse ligger den afgørende fejl i denne betragtning i, at den ser bort fra de langt større muligheder, der var for overhovedet at undgå et angreb, når landet var forsvaret og dets eventuelle angriber vidste, at der ville blive kæmpet til det yderste. Såvidt jeg kan se, er udenrigsminister P. Munchs anskuelse på dette punkt fulgt af hele den daværende regering. Intet alvorligt blev gjort for at styrke forsvaret i tiden op mod den anden verdenskrig, og de militære foranstaltninger, der efter dens udbrud blev foretaget fra Danmarks side, var lidet betydningsfulde.

Men så kommer 19. januar-erklæringen. Jeg må indrømme, at erklæringen af 19. januar ikke er så klar og tydelig, som man egentlig skulle have ventet, hvis der som følge af den skulle ske en fuldstændig omlægning af vor hidtidige forsvars- og udenrigspolitik. Men alt i alt, den kan dog kun forstås som en erklæring om, at vi ville kæmpe en egentlig militær kamp, og at der ikke tilsigtedes en konstatering af neutralitetsbrudet, en demonstration. Således blev den sikkert også opfattet af befolkningen. Imidlertid vedblev regeringen, og såvidt jeg kan se uden nogen protest herimod, i alt fald nogen protest, før det var for sent, at føre den samme udenrigs- og forsvarspolitik som tidligere. Den indkaldte

ikke soldater. Den forberedte ikke forsvarsstillinger. Den gav heller ikke Tyskland, der måtte antages bekendt med regeringens anskuelse om ikke at kæmpe nogen egentlig forsvarskamp, et varsel om, at nu var der sket en ændring, nu ville vi ikke nøjes med en konstatering af en neutralitetskrænkelse eller med en demonstration, nu ville vi virkelig kæmpe for at forsvare os.

Jeg vil her gerne sige, for at ingen skal misforstå mig, at jeg anser enhver tanke om, at udenrigsminister Munch eller nogen anden fra den danske regering skulle have ført hemmelige forhandlinger om landets overgivelse med tyskerne i Doberan eller Rostock eller nogen andre steder, for uden nogen som helst forbindelse med virkeligheden.

Denne politik om ikke at kæmpe, men kun at konstatere neutralitetsbrudet forsøger regeringen, såvidt jeg kan se, at føre igennem lige til overgivelsen den 9. april om morgenen. Den indkalder ikke de 30 000 mand, der var hjemsendt med uniform, den orienterer ikke de militære chefer om situationen, den flytter et luftværnsbatteri til Rømø, hvor det jo ikke kunne genere et tysk angreb, og den afvæbner eller drager tilbage grænsegendarmerne. Mere end noget andet synes det mig, at søværnets foranstaltninger viser, at man fra regeringens side søgte at undgå, at der blev kæmpet, og det er vel den omstændighed, at søværnets chef, admiral Rechnitzer, jo så helt gik ind for denne regeringens anskuelse, der har bevirket, at forholdet herom er så klart.

Alt i alt, alle de handlinger eller undladelser, som mine partifæller, de ærede medlemmer hr. Poul Møller og hr. Tesdorpf, bebrejder den daværende forsvarsminister, er efter min mening et udslag af den politik, som var regeringens, og som gik ud på, at mod et tysk angreb skulle der ikke kæmpes. Men dermed kommer så spørgsmålet om strafansvaret til at ligge anderledes, thi efter min opfattelse er det afgørende ikke, at der har foreligget nogle enkelte handlinger eller undladelser, der kan bebrejdes forsvarsministeren, men det afgørende er, at hele ministeriet førte en politik, der var direkte imod folketingets beslutning af 19. januar om, at vi skulle forsvare os.